

БАРААНЫ АНГИЛАЛ, ҮНЭЛГЭЭНИЙ ХЭЛТСИЙН ГААЛИЙН УЛСЫН БАЙЦААГЧ
Н.ОТГОНЦЭЦЭГИЙН 2024 ОНЫ ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ТАЙЛАН

Нэг. Гүйцэтгэлийн зорилт, арга хэмжээний биелэлт

Д/д	Зорилтыг хэрэгжүүлэх арга хэмжээ	Шалгуур үзүүлэлт	Гүйцэтгэлийн түвшин				Эхэлсэн дууссан хугацаа	Биелэлтийн хувь		
			Суурь түвшин	Хүрэх түвшин	Хүрсэн түвшин (биелэлт)					
1		2	3	4	5		6	7		
Зорилт 1. Олон улсын хууль ёсны худалдааг хөнгөвчлөх, түүний аюулгүй байдлыг хамгаалах										
1.	Гаалийн зуучлал	Хэрэгжилт, гүйцэтгэлээр	90	Эхний хагас жилд: 1.Гаалийн зуучлагчийн үйл ажиллагаа эрхлэх тусгай зөвшөөрөл олгох, сунгах асуудлыг тусгай зөвшөөрлийн цахим системд шийдвэрлэсэн байна. 2.Гаалийн зуучлагчийн үйл ажиллагаа эрхлэхэд тавигдах стандартыг боловсруулах 3.Гаалийн зуучлагчийн үйл ажиллагаанд хяналт тавьсан байна. 4.Гаалийн бүртгэгдсэн мэргэжилтний алдаа суурь түвшингээс 5-аас	1.Зөвшөөрөл олгож, хугацаа сунгасан: -Эс И Эй форвард ХХК, Чой энд Хаку ХХК, Шип смарт ХХК, Ханбогд Хөгжил ХХК, Илт смарт логистикс ХХК, Омни бест ложистикс ХХК, Хас таван хүрд ХХК, Тэнгэр экспрессХХК, Эн Би Ти Ти ХХК, Стора централ ХХК, Рейлнэтворк ХХК, ВИПМК ХХК, Ворлдбридж ложистик ХХК, Тойрогдой ХХК, Шандасговь ХХК, Гранд дэвжих групп ХХК, Таванхан муунтайнс ХХК, Буурал бууралайн дээж ХХК зэрэг 18 ААН-ийн тусгай зөвшөөрөл хүссэн хүсэлтийг хянаж баталгаажуулан Сангийн яаманд цахимаар болон 01/2461, 01/1176, 01/1739 01/2461 албан бичгээр хүргүүлж, Сангийн сайдын 2024 оны 73, 120, 135, 189, 194, 220 тоот тушаалаар зөвшөөрөл олгосон. Зөвшөөрлийн хугацаа нь дуусгавар болсон Пик пак ворлдвайд ХХК, Смарт прогресс ХХК, Ануурмонгол ложистик ХХК, Бест прэйт ХХК, Би эн жи ти ХХК, Билгүүнхүүд ХХК, Грессент ХХК, ДДБМ ХХК, Түвшин үржих зууч ХХК, Түвшин-Үүр ХХК 10 ААН-д Зөвшөөрлийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.5-д заасны дагуу сунгалтын хүсэлтээ хуулийн хугацаанд цахимаар ирүүлэхийг 02-2.1/1651, 02-2.1/1144, 1211, 1212 дугаартай албан бичгээр мэдэгдсний дүнд, хүсэлтийг хүлээн авч, хянан баталгаажуулж, Сангийн сайдын 2024 оны 120, 135, 220 тоот тушаалаар зөвшөөрлийн хугацааг сунгасан. Сангийн яаманд хүргүүлсэн: -Гаалийн зуучлагчийн үйл ажиллагаа эрхлэх тусгай зөвшөөрөл Хөгжилд хөтлөх аз транс ХХК-ийн хүсэлт, зөвшөөрлийн хугацаа нь 2024 оны 11 сард дуусгавар болсон Багун кастомс консалтинг ХХК, Ди эйч эл глобал форвардинг монгол ХХК, Жигүүр транс ХХК, Онлайн экспресс транс ХХК, Тэнүүнсутаи ХХК, Фортмонимасс ХХК-д Зөвшөөрлийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.5-д заасны дагуу сунгалтын хүсэлтээ хуулийн хугацаанд цахимаар ирүүлэхийг мэдэгдэж, цахимаар ирүүлэхийг 02-2.1/4232 тоот албан бичгээр мэдэгдэж, сунгалтын хүсэлтийг хүлээн авч, хянаж баталгаажуулан 2024 оны 11 дүгээр сарын 29-ний өдрийн 01/4967 дугаартай албан бичгээр Сангийн яаманд хүргүүлсэн, хянагдаж байна.				01.01-12.10	90

				дээш хувиар буурсан байна.	Гаалийн байгууллагад хянагдаж байгаа: -Зөвшөөрлийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.5-д заасны дагуу сунгалтын хүсэлтээ хуулийн хугацаанд цахимаар ирүүлэхийг 02-2.1/4232 тоот албан бичгээр мэдэгдэж, мөн 3 удаа албан утсаар мэдэгдэж ажилласан. Зөвшөөрлийн хугацаа дуусгавар болсон өдөр буюу 2024 оны 11 сарын 22-ны өдөр 02-2.1/4885 тоот албан бичгээр Монкор карго ХХК-д зөвшөөрлийн хугацаа нь дуусгавар болсон тул гаалийн бүртгэгдсэн мэргэжилтнүүдийн эрхийг хааж ажиллахыг мэдэгдэж, гаалийн бүртгэгдсэн мэргэжилтний эрхийг хааж ажиллалаа. 2. 2019 онд Гаалийн зуучлагчийн стандартыг боловсруулж, Стандартчилал хэмжил зүйн газарт хүргүүлж байсан ч тухайн үед стандартыг танайхаас боловсруулахгүй гэдэг хариуг ирүүлсэн. ГЕГ-ын даргын 2022 оны А/341 дүгээр тушаалаар батлагдсан “Гаалийн зуучлагчийн үйл ажиллагаанд хяналт тавих журам”-ын шинэчлэн найруулсан журмын төслийн 3 дугаар зүйлд тавигдах шаардлагыг тусган оруулсан. 3. Гаалийн ерөнхий газрын даргын 2022 оны А/341 дүгээр тушаалын хавсралтаар батлагдсан “Гаалийн зуучлагчийн үйл ажиллагаанд хяналт тавих журам”-ын 7 дугаар зүйлд заасан зөрчил гаргасан нийт 15 гаалийн бүртгэгдсэн мэргэжилтэнд сонсох ажиллагааг явуулж, эрхийг ГЕГ-ын даргын 2024 оны А/06, А/211, А/244 А/434, А/609, А/546, А/623 тушаалаар эрхийг хүчингүй болгож, системд ажиллах эрхийг 6 сарын хугацаатай хаасан. -Гаалийн ерөнхий газрын даргын 2022 оны А/341 дүгээр тушаалын хавсралтаар батлагдсан “Гаалийн зуучлагчийн үйл ажиллагаанд хяналт тавих журам”-ын 3 дугаар зүйлийн 3.1, 3.6 дахь заалт, ГЕГ-ын дэргэдэх Сургалтын төвийн давтан шалгалтын дүнг үндэслэн А/393, А/433, А/467 тоот тушаалаар 7 гаалийн бүртгэгдсэн мэргэжилтний эрхийг сэргээсэн. -Гаалийн газар, хороодын дарга нарт 2024 оны 03 дугаар сарын 14-ний өдрийн 02-2.1/976 тоот албан бичгээр гаалийн бүртгэгдсэн мэргэжилтний анхан шатны сургалтад хамрагдаж, системд ажиллах эрх нээлгэсэн гаалийн бүртгэгдсэн мэргэжилтнүүдийг нэрсийг хүргүүлж, дадлага, туршлага хуримтлуулах, гаалийн зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх зорилгоор эхний 6 сарын хугацаанд томилогдсон газар тогтвор суурьшилтай ажиллуулах, зөвхөн тухайн гаалийн газар хорооны хяналтад байгаа барааг мэдүүлэхэд анхаарч, хяналт тавьж ажиллахыг мэдэгдэж, CERP програмд үүрэг даалгавраар өгч, биелэлтийг гаргуулсан. -Монголын гаалийн зуучлалын мэргэшсэн холбоонд 2024 оны 01 дүгээр сарын 17-ны өдрийн 02-2.1/250 дугаартай албан бичгээр гаалийн газар, хороодод үйл ажиллагаа явуулж байгаа гаалийн зуучлагч байгууллагын гаалийн бүртгэгдсэн мэргэжилтнүүдийн 2023 оны сүүлийн хагас жилийн үнэлгээг тусгай зөвшөөрлийн цахим системд дүгнүүлэх болсон тухай, хэрхэн нэвтэрч, өөрийгөө үнэлэх талаар заавар зөвлөгөө өгсөн мэдэгдлийг хүргүүлсэн. Мөн гаалийн бүртгэгдсэн мэргэжилтний эрх авсан
--	--	--	--	-----------------------------------	--

					ажилтнуудыг дадлага, туршлага хуримтлуулах эхний 6 сарын хугацаанд томилогдсон газар тогтвор суурьшилтай ажиллуулах, зөвхөн тухайн гаалийн газар хорооны хяналтад байгаа барааг мэдүүлэхийг зуучлагч байгууллагад мэдэгдэж ажиллахыг 2024 оны 03 дугаар сарын 14-ны өдрийн 02-2.1/975 тоот албан бичгээр хүргүүлсэн. -Гаалийн бүртгэгдсэн мэргэжилтний "Өөрийн үнэлгээний хуудас"-ыг тусгай зөвшөөрлийн цахим системд нэвтрүүлж, гаалийн бүртгэгдсэн мэргэжилтнүүдийн 2023 оны сүүлийн хагас жилд хийсэн ажлыг "Өөрийн үнэлгээний хуудас"-аар баталгаажуулж дүгнэлээ. 2023 оны сүүлийн хагас жилд идэвхтэй ажилласан /эрх хүчингүй болсон, жирэмсний амралт болон бусад шалтгаанаар ажлаас түр чөлөөлөгдсөн, гарсанаас бусад/ нийт 270 гаалийн бүртгэгдсэн мэргэжилтнийг дүгнэж, нэгтгэл дүнг гаалийн газар, хороодоос албан бичгээр авч ажилласан. -Гаалийн бүртгэгдсэн мэргэжилтний "Өөрийн үнэлгээний хуудас"-ыг тусгай зөвшөөрлийн цахим системд нэвтрүүлж, гаалийн бүртгэгдсэн мэргэжилтнүүдийн 2024 оны эхний хагас жилд хийсэн ажлыг "Өөрийн үнэлгээний хуудас"-аар баталгаажуулж дүгнэлээ. 2024 оны эхний хагас жилд идэвхтэй ажилласан /эрх хүчингүй болсон, жирэмсний амралт болон бусад шалтгаанаар ажлаас түр чөлөөлөгдсөн, гарсанаас бусад/ нийт 345 гаалийн бүртгэгдсэн мэргэжилтнийг дүгнэж, нэгтгэл дүнг гаалийн газар, хороодоос албан бичгээр авч ажилласан. -ГЕГ-ын дэд даргын "Улсын төсвийн орлогын 2024 оны төлөвлөгөөг биелүүлэх чиглэлээр авч хэрэгжүүлэх шуурхай ажлын төлөвлөгөөнд тусгагдсан Барааг үнэн зөв мэдүүлэхтэй холбоотой олон талт арга хэмжээг зохион байгуулах ажлын хүрээнд гаалийн газар, хороодод энэ чиглэлээр ажил зохион байгуулах талаар 02-2.1/2470 дугаартай албан бичгээр хүргүүлж, хийсэн ажлын тайланг 2024.08.15-ны дотор хүлээн авч, нэгтгэж удирдлагад танилцуулсан. -Гаалийн газар, хороодын дарга нарт гаалийн бүртгэгдсэн мэргэжилтнүүдийн цахим гарын үсэг ашиглалтын судалгааг гаргаж ирүүлэх тухай 2024 оны 07 дугаар сарын 24-ны өдрийн 02-2.1/2985 тоот албан бичгээр хүргүүлж, судалгаанд дүн шинжилгээ хийж ажилласан. Судалгаанд нийт 338 гаалийн бүртгэгдсэн мэргэжилтэн хамрагдсанаас 254 нь буюу 75.1% нь цахим гарын үсэг авсан ч ашиглахгүй байгаа, 24.8% нь огт аваагүй нь тогтоогдсон. -http://portal.ecustoms.mn, https://cims.gaali.mn-д гаалийн бүртгэгдсэн мэргэжилтний бүртгэлийн системийг нэгтгэх, нэвтрэлтийг зөвхөн нэг системд шилжүүлэх, цахим гарын үсгийн ашиглалтыг нэмэгдүүлэх талаар Мэдээллийн технологийн төвд 02-2.1/0167 дугаартай дотоод зурвасыг 2024 оны 09 дүгээр сарын 17-ны өдөр хүргүүлсэн. Үүний дүнд системд ID код, мэйл хаягаар нэвтрэн орохыг 2024 оны 11 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс эхлэн зогсоож, цахим гарын үсгээр нэвтрүүлэхээр болж, хэрэгжилтийн бэлэн байдлыг хангаж ажиллахыг гаалийн зуучлагч, гаалийн бүртгэгдсэн мэргэжилтнүүдэд хүргэж ажиллахыг 2024 оны 09
--	--	--	--	--	---

				дүгээр сарын 19-ны өдрийн 02-2.1/3803 дугаартай албан бичгээр Монголын гаалийн зуучлалын мэргэшсэн холбоонд хүргүүлсэн. Мөн гаалийн газар, хороодын дарга нарт гаалийн бүртгэгдсэн мэргэжилтнүүдийн цахим гарын үсгээр нэвтрүүлэх бэлтгэл ажлын хэрэгжилтийг ханган ажиллах талаар 02-2.1/4072 тоот албан бичгээр хүргүүлж ажилласны дүнд 2024 оны 11 сарын 05-ны өдрөөс эхлэн cers.gaali.mn-д тоон гарын үсгээр нэвтрүүлэх ажлыг амжилттай нэвтрүүлсэн. -Гаалийн цахим үйлчилгээний систем https://gaali.mn/-ийн “Лавлах сан” дахь зуучлагч байгууллагын жагсаалтыг шинэчлэх зорилгоор Гаалийн зуучлагчийн үйл ажиллагаа эрхлэх тусгай зөвшөөрөлтэй нийт 75 аж ахуйн нэгжийн жагсаалтыг Мэдээллийн технологийн газарт 02-2.1/181 тоот дотоод зурвасаар хүргүүлсэн. -Иргэн, аж ахуйн нэгжид тэгш, хүртээмжтэй, хурдан шуурхай хуулийн хүрээнд үйлчлэх, ГБМ-ийн ёс зүй, үйлчилгээний чанарыг сайжруулах, тусгай зөвшөөрөл болон гэрээгээр хүлээсэн үүргийн биелэлтийг ханган ажиллах, иргэн, хуулийн этгээдээ олгож байгаа итгэмжлэлийн шаардлагыг хангаж ажиллах талаар Монголын гаалийн зуучлалын мэргэшсэн холбоонд 02.21/4884 тоот албан бичгээр хүргүүлж, хэрэгжүүлсэн арга хэмжээний тайланг ирүүлэх 12 дугаар сарын 25-ны дотор ирүүлэхийг мэдэгдсэн. -ГЕГ-ын дэд даргын баталсан Замын-Үүд дэх гаалийн газарт албан томилолтоор ажиллах ажлын удирдамжийн дагуу ЗҮГГ-т 2024.06.19-24-ний хугацаанд ажиллаж, журмын хэрэгжилтийн байдал, барааг үнэн зөв мэдүүлэх чиглэлд авч хэрэгжүүлж буй арга хэмжээтэй танилцаж, зөвлөмж чиглэлээр хангаж ажилласан. 4. 2023 оны сүүлийн хагас жилд гаалийн зуучлагч байгууллага, шинээр зуучлагчийн үйл ажиллагаа эрхлэхээр зөвшөөрөл хүсч байгаа аж ахуйн нэгж, бусад гадаад худалдаа эрхлэгч өөрөө мэдүүлэгч байгууллагаас анхан шатны сургалтад 63 ААН-ээс 131 ажилтныг хамруулахаар хүсэлт ирүүлснийг судлан ЗУГ-ын дарга Б.Хосбаярт танилцуулсан. Сургалтын төвөөс 2024 онд зохион байгуулсан гаалийн бүртгэгдсэн мэргэжилтний анхан шатны сургалтад 102 хүн хамруулж, Гаалийн ерөнхий газрын даргын 2024 оны 02 дугаар сарын 28-ны өдрийн А/126 дугаар тушаалаар гаалийн бүртгэгдсэн мэргэжилтний эрхийг 2 жилийн хугацаатай олгосон. Сургалцагчдын 75 нь гаалийн зуучлагч байгууллагын ажилтан, 18 нь гаалийн зуучлагчийн үйл ажиллагаа эрхлэх зөвшөөрөл хүсэхэд 2 гаалийн бүртгэгдсэн мэргэжилтэнтэй байх шаардлагыг хангах, 9 нь барааг гаальд өөрөө мэдүүлэгч аж ахуйн нэгжээс ажилтнаа сургаж, мэргэшүүлэх зорилгоор хамруулсан байна. -Сургалтын төвтэй хамтран 2024.03.25-04.12, 04.15-05.03, 06.03-06.26-ны хугацаанд 3 удаа давтан сургалтыг зохион байгуулж ГЕГ-ын даргын
--	--	--	--	--

				2024 оны А/210 тушаалаар 80 ГБМ, А/246 32 ГБМ, А/391 тоот тушаалаар 27 ГБМ-ийн эрхийн хугацааг 2 жилийн хугацаагаар сунгасан. Нийт 139 гаалийн бүртгэгдсэн мэргэжилтэн давтан сургалтад хамрагдлаа. -Гаалийн бүртгэгдсэн мэргэжилтнүүдэд зориулсан анхан шатны болон давтан сургалтанд 2024 оны 02 сарын 02-ны өдөр, 04 сарын 05, 04 дүгээр сарын 25-ны 06 дугаар сарын 13-ны өдрүүдэд БАҮХ-ийн ГУАБ Н.Цолмон, ГУБ Ц.Урантуул, А.Сакен, Р.Хулан нар барааны ангилал, анхаарах асуудлууд сэдвээр хичээл зааж, нийт 241 оюутан хамрагдсан. -Сургалтын төвийн 2025 оны сургалтын төлөвлөгөөнд гаалийн бүртгэгдсэн мэргэжилтний анхан болон давтан сургалтыг тусгуулахаар 02-2.1/228 тоот дотоод зурвасыг хүргүүлсэн. Анхан шатны сургалтад хамруулахаар гаалийн зуучлагч байгууллага, шинээр зуучлагчийн үйл ажиллагаа эрхлэхээр зөвшөөрөл хүсч байгаа нийт 56 ААН-ийн 131 ажилтныг хамруулахаар хүсэлт ирүүлсэн, болон гаалийн бүртгэгдсэн мэргэжилтний эрхийн хугацаа нь 2025 онд дуусгавар болж, давтан сургалтад хамрагдах шаардлагатай 215 гаалийн бүртгэгдсэн мэргэжилтэн байгааг мэдэгдсэн. -Мэдээллийн технологийн газартай хамтран https://ceps.gaali.mn/-д онцгой албан татвартай тамхи, согтууруулах ундаа, тусгай зөвшөөрөлтэй нэвтрүүлэх эм, эмийн бүтээгдэхүүнийг мэдүүлэхэд программын өөрчлөлт орж байгаатай холбогдуулан гаалийн бүртгэгдсэн мэргэжилтнүүдэд 2024 оны 09 дүгээр сарын 20-ны өглөө 08.00-09.00 цагт Zoom Meeting программаар сургалт зохион байгууллаа. Сургалтад 250 гаалийн бүртгэгдсэн мэргэжилтэн хамрагдаж, мэдээллээр хангагдлаа. -Гадаад худалдаа эрхлэгчдээс цахимаар өөрөө мэдүүлж сурах хүсэлтэй байгааг илэрхийлж, хүсэлт ирүүлсэн. Энэхүү хүсэлтийн жагсаалтыг гаргаж, сургалтыг зохион байгуулах эсэх асуудлыг шийдвэрлэнэ үү хэмээн ЗУГ-т 02-2.1/207 тоот дотоод зурвасаар хүргүүлсний дүнд Сургалтын төвтэй хамтран нийт 18 ААН-ийн 27 хүнд 2024.11.25-12.05-ын өдөр зохион байгуулсан. 4. Алдаатай мэдүүлгийн тайланг гаргаж, нийт бичлэгийн 5 хувиас дээш алдаа гаргасан гаалийн бүртгэгдсэн мэргэжилтнүүдийн судалгааг гаргаж, гаалийн газар, хороодод журмын 7 зүйлийн 7.3 дахь заалт буюу гаалийн газар, хороодын саналаар түдгэлзүүлэх заалтын хэрэгжилтийг хангаж ажиллахыг газар, хороодын тайлан хариуцсан ГУАБ, ГУБ нарт тухай бүр мэдэгдэж ажилласан. -2023 оны эхний 11 сарын 30-ны өдрийн байдлаар нийт 2414140 бичлэг бүхий бараанд экспортын 564101, импортын 345141, нийт 909242 гаалийн мэдүүлгээр гаалийн бүрдүүлэлт хийсэн. 2024 оны эхний 11 сарын 30-ны өдрийн байдлаар нийт 2846240 бичлэг бүхий бараанд экспортын 707718, импортын 399509 нийт 1107227 гаалийн мэдүүлэг бичигдсэн байгааг өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад бичлэгийн тоо 432100 буюу 15,1%,
--	--	--	--	--

экспортын 143617 буюу 20.3%, 54368 буюу 13.6%, нийт гаалийн мэдүүлгийн тоо 197985 буюу 17.8%-иар тус тус өссөн үзүүлэлттэй байна. Барааны бичлэг болон гаалийн мэдүүлгийн тоонд цахим /өөрөө/-аар болон гаалийн бүртгэгдсэн мэргэжилтнээр мэдүүлснийг дараах байдлаар харуулвал:

	2023 оны 11.30-ны байдлаар				2024 оны 11.30-ны байдлаар			
	Цахим/өөрөө/		ГБМ		Цахим/өөрөө/		ГБМ	
	тоо	хувь	тоо	хувь	тоо	хувь	тоо	хувь
Бич	791910	32.8%	1622230	67.2%	913645	32.1%	1929952	67.9%
Мэд	541630	59.6%	367603	40.4%	595313	53.8%	511914	46.2%

- 2023 оны мөн үеийн байдлаар 2414140 бичлэг бүхий бараанд нийт 909233 гаалийн мэдүүлгээр бүрдүүлэлт хийсэн. Тайлант үеийн байдлаар 63207 мэдүүлгийг засварт буцаасан бөгөөд үүнээс гаалийн мэдүүлэгчээс шалтгаалахгүйгээр 8023 гаалийн мэдүүлэг буцаагдаж, нийт алдаатай мэдүүлгийн тоо 55184 байна. Нийт алдаатай мэдүүлгийн тоог нийт барааны бичлэгийн тоонд харьцуулахад 2.3%, нийт мэдүүлгийн 6,1%-ийг эзэлж байна. Алдаатай мэдүүлгийн 5421 нь өөрөө барааг гаальд мэдүүлэх, 49763 нь ГБМ-ээр дамжуулан мэдүүлсэн. ГБМ-ийн алдааг нийт бичлэгийн тоонд харьцуулахад 2,06 хувь, өөрөө мэдүүлсэн алдааг нийт бичлэгт харьцуулахад 0,22 хувийг эзэлж байна. 2024 оны тайлант үеийн байдлаар 2846240 бичлэг бүхий бараанд нийт 1107227 гаалийн мэдүүлгээр бүрдүүлэлт хийсэн. Тайлант үеийн байдлаар 88699 мэдүүлгийг засварт буцаасан бөгөөд үүнээс гаалийн мэдүүлэгчээс шалтгаалахгүйгээр лабораторийн дүгнэлт, экспертизийн акт оруулах, зөрчлийн улмаас засварт буцаасан гаалийн мэдүүлгийн тоо 15974 байна. Алдаатай гаалийн мэдүүлгийн тоо 72022 байгаа бөгөөд нийт алдаатай мэдүүлгийн тоог нийт барааны бичлэгийн тоонд харьцуулахад 2,5%, нийт мэдүүлгийн 6,5%-ийг эзэлж байна. Алдаатай мэдүүлгийн нь 1403 өөрөө гаальд мэдүүлэх, 70619 нь ГБМ-ээр дамжуулан мэдүүлсэн. ГБМ-ийн алдааг нийт бичлэгийн тоонд харьцуулахад 2,4%, өөрөө мэдүүлсэн алдааг нийт бичлэгт харьцуулахад 0,5%-ийг эзэлж байна. Ийнхүү нийт алдаатай мэдүүлгийн тоо 2023 оны тайлант үеэс 23,3 %-иар өссөн байгаа нь өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад барааны бичлэг 15,1%, мэдүүлгийн тоо 20,3%-иар өссөн нь нөлөөлсөн байна. ГБМ-ийн мэдүүлгийн алдааг нийт бичлэгийн тоонд харьцуулсан мөн үеийн дүнгээс 0,4%-аар өссөн, цахимаар өөрөө гаальд мэдүүлэгчийн алдааг нийт бичлэгийн тоонд харьцуулсан мөн үеийн дүнгээс 2,1%-иар буурсан дүнтэй байна.

Зорилт 4.“Гаалийн байгууллагын дэд бүтэц, чадавхыг бэхжүүлэх”

2.	Хууль тогтоомж, тогтоол шийдвэр, эрх зүйн актын хэрэгжилт	Хэрэгжилт, гүйцэтгэлээр	90	Бүрдүүлэлтийн цахим төв байгуулагдсантай холбогдуулан “Гаалийн зуучлагчийн үйл ажиллагаанд хяналт тавих журам”-ыг шинэчлэн боловсруулж батлуулсан байна.	Гаалийн бүрдүүлэлтийг нэг цэгт төвлөрүүлэх, гаалийн зуучлагчийн үйл ажиллагааг олон улсын жишигт хүргэх зорилгоор “Гаалийн зуучлагчийн үйл ажиллагаанд хяналт тавих журам”-ыг шинэчлэн найруулах шаардлага үүссэн. Журмыг төслийг боловсруулсан. Тус төслийг ГЕГ-ын удирдлагуудад танилцуулж, ГЕГ-ын бүтцийн нэгж, дэргэдэх байгууллагаас санал авахаар 2024 оны 03 дугаар сарын 14-ны өдрийн 2-2.1/050 дугаартай дотоод зурвасаар, гаалийн газар, хороодоос 2024 оны 03 дугаар сарын 15-ны өдрийн 02-2.1/988 дугаартай албан бичгээр, Монголын гаалийн зуучлалын мэргэшсэн холбоонд 02-2.1/987 дугаартай албан бичгээр хүргүүлсэн, гадаад худалдаанд оролцогч иргэн аж ахуйн нэгжээс санал авахаар https://customs.gov.mn/ -д байршуулсан болно. ЗББНДБ, гаалийн газар, хороод, Монголын гаалийн зуучлагчийн мэргэшсэн холбооноос саналуудыг авч нэгтгэн ажиллаж байна. 2023 онд “Гаалийн цахим бүрдүүлэлт, хяналт шалгалтын үйл ажиллагааг оновчтой зохион байгуулах, сайжруулах, эрчимжүүлэх ажлын төлөвлөгөө” батлагдсантай холбогдуулан тус төлөвлөгөөний Зорилт.4 Хуулийн хэрэгжилтийг хангах, үйл ажиллагааг сайжруулах зорилтын хүрээнд Гаалийн зуучлагч, гаалийн бүртгэгдсэн мэргэжилтнүүдийн үйл ажиллагаанд мониторинг оруулсан, мөн Бүрдүүлэлтийн цахим төв байгуулагдаж, бүрдүүлэлтийг нэг цэгт төвлөрүүлж цахимаар мэдүүлэх болсон нь ГЕГ-ын даргын 2022 оны “Гаалийн зуучлагчийн үйл ажиллагаанд хяналт тавих журам”-ыг өөрчлөх, шинэчлэх шаардлагатай болсон. БАҮХ-ээс журмын төслийг боловсруулж, санал авахаар ГЕГ-ын бүтцийн нэгж, дэргэдэх байгууллагаас 2024 оны 03 дугаар сарын 14-ны өдрийн 2-2.1/050 дугаартай дотоод зурвасаар, гаалийн газар, хороодоос 2024 оны 03 дугаар сарын 15-ны өдрийн 02-2.1/988 дугаартай албан бичгээр, Монголын гаалийн зуучлалын мэргэшсэн холбоонд 02-2.1/987 дугаартай албан бичгээр хүргүүлсэн, гадаад худалдаанд оролцогч иргэн аж ахуйн нэгжээс санал авахаар https://customs.gov.mn/ -д байршуулсан болно. ЗББНДБ, гаалийн газар, хороод, Монголын гаалийн зуучлагчийн мэргэшсэн холбооноос саналуудыг авч нэгтгэсэн. Журмын төслийн хэлэлцүүлгийг 2024 оны 05 дугаар 08-ны зохион байгуулсан. Хэлэлцүүлэгт Гаалийн ерөнхий газрын бүтцийн нэгж, дэргэдэх газар, гаалийн газар хороод буюу ЗУГ, ХБГ, ТОГ, ХШУДАГ, ЗТГ, ХХ, БАҮХ, БЦТ, УБГГ, УХШИГГ, ЧХОУНБГГ-аас 24 албан хаагч, гаалийн зуучлагч байгууллагыг төлөөлж 27 ААН-ийн 28 албан тушаалтан нийт 52 хүн оролцлоо. Хэлэлцүүлгийн явцад хэлэлцүүлэгт оролцогчдоос 9 асуудлыг хөндөж асуулт тавьсан. Санал асуулгын хуудсаар 20, нийт давхардсан тоогоор 29 асуудлыг хөндөж санал ирүүлснийг дахин нягталж эцсийн байдлаар боловсруулсан хянуулахаар Хуулийн хэлтэст 2-2.1/102 тоот дотоод зурвас хүргүүлсэн. Мөн Сангийн яаманд 2024 оны 05 дугаар сарын 09-ний өдрийн 01/1841 дугаартай албан бичгээр журмын төслийг	01.01-12.10	88
----	---	-------------------------	----	--	--	-------------	----

						хянуулахаар хүргүүлсэн. Сангийн яамнаас өгсөн чиглэл, саналын дагуу журмын төсөлд өөрчлөлт оруулж 2024.11.21-ний өдрийн 01/4838 албан бичгээр дахин хүргүүлж, дахин ирүүлсэн саналыг тусгасан. МЗХ-аар хэлэлцүүлэхэд бэлэн болсон.		
3.	Үүрэг даалгаврын биелэлт	Хэрэгжилт, гүйцэтгэлээр	90	ГЕГ-ын удирдлага, Захиргааны зөвлөл, Шуурхай хуралдаанаас өгсөн үүрэг даалгаврыг цаг хугацаанд нь биелүүлж ажилласан байна.	ГЕГ-ын удирдлага, Захиргааны зөвлөл, Шуурхай хуралдаанаас өгсөн үүрэг даалгаврыг цаг хугацаанд нь биелүүлж ажилласан байна.	БАҮХ-ийн гаалийн зуучлагчийн асуудал хариуцсан ГҮБ-ийн 2024 оны гүйцэтгэлийн төлөвлөгөө гарган, хагас жилээр дүгнүүлэн хэрэгжүүлж байна.	01.01-12.10	86
4.	Ажлын цаг ашиглалт	Хэрэгжилт, гүйцэтгэлээр	100	Ажлын цагийн хоцролт, тасалдалгүй ажилласан байна.	Ажлын цагийн хоцролт, тасалдалгүй ажилласан байна.	Хөдөлмөрийн дотоод журмын дагуу цаг бүртгэлийн нүүр таних төхөөрөмжид ирсэн, явсан бүртгэлээ бүртгүүлж хэвшсэн. Ажлын цагийн тасалдалгүй ажилласан болно.	01.01-12.10	100
5.	Үндсэн шалгуурт тусгагдаагүй бусад чиг үүргийн хэрэгжилт	Хэрэгжилт, гүйцэтгэлээр	90	1.Цаг үеийн шинжтэй арга хэмжээ, ажлын хэсгийн бүрэлдэхүүнд орж ажилласан байна. 2.Гаалийн байгууллагын 2024 оны авлигын эсрэг үйл ажиллагааны төлөвлөгөөний биелэлтийг ханган ажилласан байна.	1.Цаг үеийн шинжтэй арга хэмжээ, ажлын хэсгийн бүрэлдэхүүнд орж ажилласан байна. 2.Гаалийн байгууллагын 2024 оны авлигын эсрэг үйл ажиллагааны төлөвлөгөөний биелэлтийг ханган ажилласан байна.	1.БОАЖСайдын 2024 оны 03 дугаар сарын 29-ний өдрийн 09/190 тоот тушаалаар Хог хаягдлын чиглэлээр үйл ажиллагаа эрхэлдэг ААН, байгууллагын татвар хураамжаас чөлөөлөх боломжийг судлах, тэдгээрийн импортолсон болон үйлдвэрлэсэн бараа бүтээгдэхүүнд хаягдлын татвар ногдуулах, тооцоо, судалгааг боловсруулах үүрэг бүхий ажлын хэсэгт орж ажилласан. 2 удаагийн онлайн, 2 удаагийн уулзалтад оролцсон, гаалийн байгууллагаас шаардлагатай мэдээллийг хүргүүлж ажилласан. 2. - ХАСХОМ-ийг хуулийн хугацаанд үнэн, зөв мэдүүлсэн. - Гаалийн зуучлагчийн журмын төслийн боловсруулж санал авахаар Монголын гаалийн зуучлалын мэргэшсэн холбоонд 02-2.1/987 дугаартай албан бичгээр хүргүүлсэн, гадаад худалдаанд оролцогч иргэн аж ахуйн нэгжээс санал авахаар https://customs.gov.mn/ -д 2023.03.15-04.15-ны хугацаанд байршуулсан болно. Журмын төслийн хэлэлцүүлэгт 2024 оны 05 дугаар 08-нд зохион байгуулах талаар https://customs.gov.mn/ -д зарлалыг байршуулсан. Хэлэлцүүлэг ил тод, нээлттэй зохион байгуулагдсан. Монголын гааль сайтад хэлэлцүүлэг зохион байгуулсан талаарх нийтлэлийг тавьсан. 3. Архив, албан бичиг хөтлөлтийн систем https://edoc.ecustoms.mn/ -д 2024 оны эхний хагас жилийн байдлаар гаалийн газар, хороод, гаалийн зуучлагч байгууллага, иргэн, аж ахуйн нэгжүүдээс ирүүлсэн 427 албан бичиг, 5 өргөдлийг хүлээн авч, 41 албан бичгийг төлөвлөн гаалийн газар, хороод, гаалийн зуучлалын холбоо, иргэн, аж ахуй нэгжүүдэд хүргүүлсэн.	01.01-12.10	88

						4.Гаалийн зуучлагч, гаалийн бүртгэгдсэн мэргэжилтэнтэй холбоотой асуудлаар ирсэн, явсан бичгийг архивын стандартын дагуу 4 боть баримтыг архивын нэгж үүсгэн хүлээлгэн өгсөн.		
--	--	--	--	--	--	---	--	--

Хоёр. Мэдлэг, ур чадвараа дээшлүүлэх зорилт, арга хэмжээний биелэлт

Д/д	Зорилтыг хэрэгжүүлэх арга хэмжээ	Шалгуур үзүүлэлт	Гүйцэтгэлийн түвшин				Эхэлсэн дууссан хугацаа	Биелэлт ийн хувь
			Суурь түвшин	Хүрэх түвшин	Хүрсэн түвшин (биелэлт)			
	1	2	3	4	5	6	7	
1	7 хоног бүр зохион байгуулдаг сургалтад хамрагдаж мэдлэгээ дээшлүүлэх	Хэрэгжилт, гүйцэтгэлээр, сургалтын тоогоор	95	Зохион байгуулагдсан сургалтад хамрагдсан байна.	Гаалийн ерөнхий газрын зохион байгуулалтын нэгжүүдээс долоо хоногийн баасан гараг бүрт зохион байгуулсан сургалтуудад тогтмол хамрагдаж, шинэлэг мэдлэг, мэдээллийг олж авч байна.	01.01-12.10	85	
2	Шинээр гарсан хууль, тогтоол, журам, зааврыг тухай бүр бие даан судалж, хууль эрх зүйн мэдлэгээ дээшлүүлэх	Хэрэгжилт, гүйцэтгэлээр	95	Хууль эрх зүйн мэдлэгээ дээшлүүлсэн байна.	Гаалийн зуучлагчийн үйл ажиллагаанд хяналт тавих журмыг шинэчлэн батлуулахтай холбоотойгоор ОХУ, Турк, Япон, Хятад улсын гаалийн зуучлагчийн үйл ажиллагаатай холбоотой хууль, журам, туршлагыг судалсан. - 2024.04.19-нд шинээр батлагдсан Мэргэжлийн нэгдсэн холбооны эрх зүйн байдлын тухай хууль -Төмөр замын тээвэр зуучлалын үйл ажиллагааны журам /ЗТХСайдын 2020 оны 8 дугаар сарын 17-ны өдрийн А/154 тоот тушаал/	01.01-12.10	85	

ТАЙЛАН ГАРГАСАН:

БАРААНЫ АНГИЛАЛ ҮНЭЛГЭЭНИЙ ХЭЛТСИЙН
ГААЛИЙН УЛСЫН БАЙЦААГЧ

..... /Н.ОТГОНЦЭЦЭГ/

2024 ОНЫ 12 ДУГААР САРЫН 10-НЫ ӨДӨР

ГААЛИЙН УЛСЫН БАЙЦААГЧ
НАРАНГЭРЭЛИЙН ОТГОНЦЭЦЭГИЙН
2024 ОНЫ АЖЛЫН ГҮЙЦЭТГЭЛ, ҮР ДҮН,
МЭРГЭШЛИЙН ТҮВШИНГ ҮНЭЛЭХ ҮНЭЛГЭЭНИЙ ХУУДАС
(ГҮЙЦЭТГЭХ АЛБАН ТУШААЛТАН)

Байгууллагын нэр: Гаалийн ерөнхий газар

Нэгжийн нэр: Барааны ангилал, үнэлгээний хэлтэс

1. ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ЗОРИЛТ, АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ БИЕЛЭЛТ

Д/д	Зорилтыг хэрэгжүүлэх арга хэмжээ	Арга хэмжээний гүйцэтгэлд өгсөн оноо	Төлөвлөсөн хугацаанд гүйцэтгэсэн байдал	Нийлбэр оноо	Үнэлгээний багийн хянан баталгаажуулж, дахин үнэлсэн оноо
	1	2	3	4	5
	Оноо	60 хүртэл	10 хүртэл	70 хүртэл	
Зорилт 1: Олон улсын хууль ёсны худалдааг хөнгөвчлөх, түүний аюулгүй байдлыг хамгаалах					
1.	Гаалийн зуучлал	53	10	63	
Зорилт 4: Гаалийн байгууллагын дэд бүтэц, чадавхийг бэхжүүлэхэд хэрэгжүүлсэн арга хэмжээний биелэлт					
1	Хууль тогтоомж, тогтоол шийдвэр, эрх зүйн актын хэрэгжилт	52.6	9	61.6	
2	Үүрэг даалгаврын биелэлт	50.2	10	60.2	
3	Ажлын цаг ашиглалт	60	10	70	
4	Үндсэн шалгуурт тусгагдаагүй бусад чиг үүргийн хэрэгжилт	51.6	10	61.6	
Дундаж оноо: 63.28					

2. МЭДЛЭГ, УР ЧАДВАРАА ДЭЭШЛҮҮЛЭХ ЗОРИЛТ, АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ БИЕЛЭЛТ

Д/д	Зорилтыг хэрэгжүүлэх арга хэмжээ	Арга хэмжээний биелэлтийг хувь	Нийт (15 хүртэл оноогоор)	Үнэлгээний багийн хянан баталгаажуулж, дахин үнэлсэн оноо
	1	2	3	4
1.	7 хоног бүр зохион байгуулдаг сургалтад хамрагдаж мэдлэгээ дээшлүүлэх	85	12.75	
2.	Шинээр гарсан хууль тогтоол, журам, зааврыг тухай бүр бие даан судалж, хууль эрх зүйн мэдлэгээ дээшлүүлэх	85	12.75	
Дундаж оноо: 12.75				

3. ХАНДЛАГА, ЁС ЗҮЙ, УР ЧАДВАРЫН ҮНЭЛГЭЭ (НЭГЖИЙН ДАРГЫН ҮНЭЛГЭЭ)

Д/д	Үзүүлэлт	Нэгжийн даргын үнэлгээ (0-7)	Үнэлгээний багийн хянан баталгаажуулж, дахин үнэлсэн оноо
	1	2	3
1.	Хандлага, ёс зүй	7	
2.	Асуудал шийдвэрлэх	7	
3.	Хариуцлагатай байдал	7	
4.	Дүн шинжилгээ хийх	7	
5.	Ажлын цаг ашиглалт	7	
Ур чадварын үзүүлэлт (ажлын онцлогоос хамаарсан)			
6	Мэргэжлийн ур чадвар 1.	7	
Дундаж оноо: 7			

4. ХАНДЛАГА, ЁС ЗҮЙ, УР ЧАДВАРЫН ҮНЭЛГЭЭ (ХАМТ ОЛНЫ ҮНЭЛГЭЭ)

Д/д	Хандлага, ёс зүй, ур чадвар	Хамт олны үнэлгээ (0-8)
	1	2
1.	Хандлага, ёс зүй	8
2.	Багаар ажиллах	8
3.	Харилцаа	8
Дундаж оноо: 8		

5. ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ҮНЭЛГЭЭ

Д/д	Үнэлгээний үзүүлэлт	Үзүүлэлт тус бүрийн оноо
1.	Гүйцэтгэлийн зорилт, арга хэмжээний биелэлт (<i>Нэмэлт үүрэг даалгавар (арга хэмжээ)-ын биелэлт орно</i>)	(63.28 оноо)
2.	Мэдлэг, ур чадвараа дээшлүүлэх зорилт, арга хэмжээний биелэлт	(12.75 оноо)
3.	Хандлага, ёс зүй, ур чадварын үнэлгээ (<i>Нэгжийн даргын үнэлгээ</i>)	(7 оноо)
4.	Хандлага, ёс зүй, ур чадварын үнэлгээ (<i>Хамт олны үнэлгээ</i>)	(8 оноо)
5.	Үнэлгээний оноонд орсон өөрчлөлт (<i>Аргачлалын 6 дугаар хэсэгт заасан холбогдох заалтыг бичих</i>)	(.....оноо)
Нийт оноо = 91.03 (Гүйцэтгэлийн зорилт, арга хэмжээний оноо + Мэдлэг, ур чадвараа дээшлүүлэх зорилт, арга хэмжээний оноо + Хандлага, ёс зүй, ур чадварын оноо (<i>Нэгжийн даргын болон хамт олны үнэлгээ</i>))- Аргачлалын 6 дугаар хэсгийн холбогдох заалтын дагуу хассан оноо + Аргачлалын 6 дугаар хэсгийн холбогдох заалтын дагуу нэмсэн оноо		

Үнэлгээ өгсөн:

Барааны ангилал, үнэлгээний
хэлтсийн даргын албан үүргийн
түр орлон гүйцэтгэгч
(албан тушаал)

Нэгжийн дарга


.....
(гарын үсэг)

/Ч.Чимгэрэл/

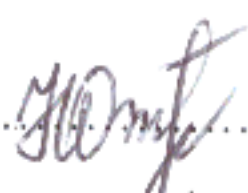
2024.12.10

.....
(огноо)

**Үнэлгээтэй танилцаж,
зөвшөөрсөн:**

Барааны ангилал, үнэлгээний
хэлтсийн гаалийн улсын байцаагч
(албан тушаал)

Төрийн жинхэнэ албан хаагч:


.....
(гарын үсэг)

/Н.Отгонцэцэг/

.....
(огноо)

Үнэлгээг хянасан :

Үнэлгээний багийг төлөөлж ахлагч:

Дэд даргын албан үүргийг түр
орлон гүйцэтгэгч
(албан тушаал)


.....
(гарын үсэг)

/Г.Энхтайван/

2024.12.10 (огноо)

Үнэлгээний багийн нарийн бичгийн дарга:

Хүний нөөцийн хэлтсийн
гаалийн улсын ахлах байцаагч
(албан тушаал)


.....
(гарын үсэг)

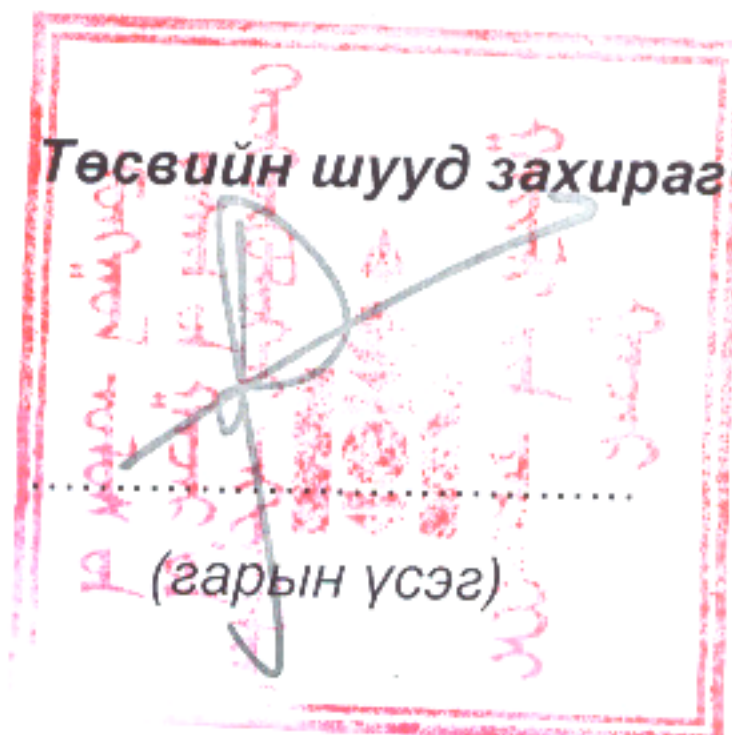
/Ө.Тэгшээ/

2024.12.20 (огноо)

Үнэлгээг баталгаажуулсан:

Дарга
(албан тушаал)

Төсвийн шууд захирагч


.....
(гарын үсэг)

/Р.Отгонжаргал/

.....
(огноо)